

แบบฟอร์มนำเสนอข้อมูลรางวัลบุคลากรต้นแบบ และรางวัลบุชเนียบุคคล
ในนิทรรศการ “Wisdom of the Land” ประจำปีโซนที่ 4 “Awards & Inspiration”
(ผู้ได้รับรางวัลจะได้รับการจารึกชื่อไว้ในนิทรรศการ ณ หอเกียรติยศแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล)

ส่วนงานที่เสนอชื่อ....คณะวิทยาศาสตร์.....

*****

1. คำนำหน้า/ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. อมเรศ ภูมิรัตน์
Professor Emeritus Dr. Amaret Bhumiratana
2. ชื่อ/นามสกุล (ภาษาไทย) อมเรศ ภูมิรัตน์
(ภาษาอังกฤษ) AMARET BHUMIRATANA
3. ลักษณะรูปภาพของผู้ที่ได้รับรางวัล ต้องมีลักษณะ ดังนี้

4. คำบรรยายภาพเพื่อประกาศเกียรติคุณ (ภาษาไทย) จำนวนไม่เกิน 1-2 หน้า A4
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ เป็นนักจุลชีววิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับสรีรวิทยาของจุลินทรีย์ เป็นผู้มีความสามารถและมีความคิดริเริ่ม ทำให้ผลงานวิจัยโดดเด่น จนได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติทั้งระดับชาติ และนานาชาติจำนวนมาก ดังนี้
  - รางวัลโครงการวิจัยดีเด่น จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๐
  - รางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาทั่วไป (ซึ่งเป็นสาขาที่ผู้ได้รับรางวัลต้องมีผลงานดีเด่นครบทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านความเป็นครู การวิจัย การเขียนตำรา และสิ่งประดิษฐ์) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๔
  - รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จากมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในพระบรมราชูปถัมภ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

- เป็นเมธีวิจัยอาวุโส ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๐
- ได้รับเชิญเป็นศาสตราจารย์อาคันตุกะ ณ มหาวิทยาลัยโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น พ.ศ. ๒๕๔๐
- ได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษาของ International Foundation for Science ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๖๐
- ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔
- ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้น Officier de Palmes Academiques จากประเทศฝรั่งเศส ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑
- ได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณ จากมหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓
- ได้รับแต่งตั้งเป็นราชบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ จากสำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา ในปี ๒๕๕๗
- ได้รับพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘
- ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ จากมหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙

รางวัลเชิดชูเกียรติข้างต้น ย่อมเป็นเครื่องยืนยันได้ดี ถึงฝีมือและความสามารถของของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ ในด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี โดยเฉพาะในสาขาเทคโนโลยีชีวภาพซึ่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ นับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบุกเบิกวงการศึกษาวิจัยด้านนี้ของประเทศไทยมาตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ เป็นนายกสมาคมเทคโนโลยีชีวภาพแห่งประเทศไทยคนแรก เป็นกรรมการมูลนิธินานาชาติเพื่อวิทยาศาสตร์ เป็นผู้ประสานงานระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นในสาขาเทคโนโลยีชีวภาพและตำแหน่งสำคัญๆ อีกมากมาย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ เป็นนักวิทยาศาสตร์ตัวจริง และได้ให้เวลากับการวิจัยตั้งแต่วัยหนุ่มมาปฏิบัติงานที่ประเทศไทย แม้ขณะดำรงตำแหน่งรองคณบดี คณบดี หรือรองอธิการบดี ก็ไม่ละทิ้งงานวิจัย สามารถทำงานวิจัยต่อเนื่องมาตลอด ความสามารถทางวิชาการนี้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ภักวีจรรุ่นน้องในภาควิชาจุลชีววิทยาและต่อมาในภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ ตลอดจนกระทั่งมีลูกศิษย์ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกจำนวนมาก ซึ่งต่างมีบทบาทสำคัญในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในสถาบันวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนั้นยังเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชาขณะดำรงตำแหน่งคณบดีคณะวิทยาศาสตร์

นอกจากเป็นแบบอย่างที่ดีทางวิชาการแล้ว ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ ยังเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้ที่ทำงานให้ส่วนรวมที่ทุ่มเทเวลา สติปัญญา และกำลังกายให้งานวิชาการและงานบริหารวิชาการอย่างเต็มที่ โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ต่อหมู่คณะและต่อประเทศชาติโดยรวม มีหลายตัวอย่างที่อาจารย์ทำหน้าที่สำคัญและมีคำตอบแทนซึ่งอาจารย์ไม่ยอมรับแต่จะกันไว้เป็นสวัสดิการให้ผู้ใต้บังคับบัญชา นับว่าเป็นบุคคลตัวอย่างที่มุ่งมั่นสร้างผลงานและความดีให้ส่วนรวม โดยไม่มุ่งหวังที่จะได้รับประโยชน์ส่วนตัวแต่ประการใด ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ ได้คิดรูปแบบการส่งเสริมให้ผู้มีความสามารถพิเศษเข้ามาศึกษาและยึดถืออาชีพทำงานทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน และการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ให้มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นอย่างชัดเจน

ในช่วงที่อาจารย์ช่วยบริหารคณะฯ ในฐานะรองคณบดี และต่อมาเป็นคนบดินั้น มีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้ชาวคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้สานต่อแนวความคิดและปณิธานของการบริหารงานของท่านคณบดีก่อนหน้านั้นหลายๆท่าน ในด้านวิทยาศาสตร์ในระดับประเทศ อาจารย์เคยดำรงตำแหน่งประธานที่ประชุมคณบดีคณะวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย และได้ริเริ่มงานหลายด้าน เช่น ผลักดันให้เกิดโครงการ

พัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ (โครงการทุนเรียนดีวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย) จนได้รับงบประมาณจากรัฐบาลมาอย่างเป็นลำดับ และเป็นกลไกที่จะสร้างความเข้มแข็งให้วงการวิทยาศาสตร์ของประเทศ นอกจากนี้อาจารย์ยังเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือของคณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่างๆเป็นอย่างดีตลอดมา ในระดับมหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ ได้ช่วยในฐานะคณบดี และในช่วงหนึ่งเป็นรองอธิการบดีของมหาวิทยาลัยมหิดล ได้ประสานกับรองอธิการบดีฝ่ายต่างๆนำพามหาวิทยาลัยมหิดลสู่ความเป็นหนึ่งของประเทศ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ ยังได้ดูแลศูนย์ประยุกต์และบริการวิชาการ ทำให้การนำผลงานจากการคิดค้น ประดิษฐ์ของชาวมหาวิทยาลัยมหิดลออกไปสร้างรายได้จำนวนเพิ่มพูนขึ้นตามลำดับ และได้ผลักดันให้เกิดหน่วยถ่ายทอดเทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความเชี่ยวชาญและอำนวยความสะดวกแก่นักวิชาการเป็นอย่างดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ยังผลักดันให้เกิดบริษัท ร่วมทุนสตาร์ทอัพ จำกัด ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่มหาวิทยาลัยจะนำผลงานคิดค้นประดิษฐ์ของอาจารย์สู่การผลิตและการให้บริการ โดยร่วมทุนกับหน่วยงานภายนอก กลไกนี้ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยและได้ดำเนินการ 3 ปี ก่อนหน้าที่มหาวิทยาลัยจะออกเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทำให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัยแรกที่มีกลไกทำนองนี้ที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้โดยยึดหลักการที่จะนำสิทธิประโยชน์กลับสู่ภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัยให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ขณะเดียวกันก็ให้ผู้ประดิษฐ์คิดค้นได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ ยังดำรงบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาวงการศึกษาวิจัยด้านเทคโนโลยีชีวภาพของประเทศ และเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับ ยกย่อง ศรัทธา อย่างสูงยิ่งในวงวิชาการด้านนี้ของประเทศจนถึงปัจจุบัน จนทำให้ได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญต่างๆอาทิเช่น

- ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
- กรรมการบริหารศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
- กรรมการวิชาการและกรรมการบริหารของบริษัทเอกชนหลายบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีชีวภาพ
- ประธานคณะกรรมการรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น มูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์
- Collaborative Professor จาก Osaka University ประเทศญี่ปุ่น

ในด้านส่วนตัว ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อมเรศ ภูมิรัตน์ เป็นที่เคารพรักนับถือของผู้ร่วมงาน และผู้ได้บังคับบัญชาเสมือนหนึ่งพ่อพระของชาวคณะวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจน และทั่วถึงทั้งคนรุ่นเก่าใหม่ ทุกเพศ ทุกวัย จึงนับว่าน่าชื่นชมยินดียิ่ง

5. คำบรรยายภาพประกาศเกียรติคุณ (ภาษาอังกฤษ) จำนวนไม่เกิน 1-2 หน้า A4

Professor Emeritus Amaret Bhumiratana is a microbiologist specialized in physiological aspects of microbes. His commitment to excellence and striking originality contributed to his outstanding research works, which gained numerous national and international recognitions as follows:

- Outstanding Research Project, National Research Council of Thailand in 1987
- Mahidol University's Award in 1991
- Outstanding Scientist Award in 1992
- TRF Senior Research Scholar in 1997
- Visiting Professor at Osaka University, Japan in 1997
- Advisor to the International Foundation for Science from 1992 to 2017
- Order of the White Elephant (Maha Paramaphon Chang Phueak class) in 2001
- Officier de Palmes Academiques from France in 2008
- Emeritus Professor in 2010
- Member of the Royal Science Society of Thailand in 2014
- Dushdi Mala Medal (Sinlapa Witthaya) in 2015
- Honorary Doctorate Degree of Science (Biotechnology) in 2016

All the awards and honor listed are proofs for Professor Emeritus Amaret Bhumiratana's remarkable achievements in biotechnological research in which he pioneered. Professor Emeritus Amaret Bhumiratana is the first president of the Thai Society for Biotechnology, a committee member of the International Foundation for Science, a coordinator for the research network between Thailand and Japan, among many other roles. Professor Emeritus Amaret Bhumiratana is a respectable scientist that has committed to his research since he came back to Thailand from his doctoral study in the USA. Even when he took administrative positions as deputy dean, dean, and vice president, he did not stop carrying out research works. Because of this, he has been a role model not only for younger faculty members earlier at the Department of Microbiology and later at the Department of Biotechnology, but also for a lot of bachelor, master, and doctoral degrees students, which have now become important members of the science community of Thailand.

In addition to his outstanding scientific achievements, Professor Emeritus Amaret Bhumiratana has devoted his time and effort for several academic affairs for the benefit of the country. In many occasions, he took up a position without keeping the honorarium for himself, but instead using it as a welfare for his subordinates. As a visionary scientist, he initiated programs to encourage talented students to study basic science and interdisciplinary science and to promote them to be the future scientists of Thailand.

During his time as the deputy dean and the dean of the Faculty of Science, Professor Emeritus Amaret Bhumiratana took on the legacies of previous deans in developing science

education in Thailand. As a former president of the Council of Science Deans of Thailand, he initiated several projects to foster the development of human resources in science. An example of these strategic projects is the establishment of Science Achievement Scholarship Program of Thailand. Professor Emeritus Amaret Bhumiratana also supported the development of collaborative science programs in many universities. When he took on the vice president of Mahidol University, he worked very closely with other vice presidents and brought Mahidol University to the top-ranked university of Thailand.

Professor Emeritus Amaret Bhumiratana was the director of the Applied and Technological Service Center, which provides knowledge-based services to both public and private sectors and also supports commercialization of the research outcomes of the university. He was also a co-founder of Stang Holding Company Limited, which was an intellectual property and scientific innovation management firm that brings research to commercialization and industrialization. The company is the first of its kind in Thailand and has served as a model for transparency and fair distribution of benefits between the university and the inventors.

Until today, Professor Emeritus Amaret Bhumiratana has hold many important positions that are related to the development of biotechnological education and research of Thailand and has been widely and highly regarded as one of Thailand's most outstanding scientists. The roles that he has been undertaking include:

- Advisor to the Minister of Science and Technology
- Board of the National Center for Genetic Engineering and Biotechnology
- Board of the National Science Technology and Innovation Policy
- Academic and executive boards of many private companies that conduct business related to biotechnology
- Board of Outstanding Scientist Awards
- Collaborative Professor, Osaka University, Japan

In personal life of Professor Emeritus Amaret Bhumiratana, he is highly respected by his colleagues and subordinates. He is considered as a father figure by many people at the Faculty of Science, Mahidol University.